

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Світлана СМОЛЕНСЬКА

"30" серпня 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри

Мечислав ЧЕКАНОВИЧ

Протокол засідання кафедри будівництва,
архітектури та дизайну ХДАЕУ
від «25» серпня 2023 р. № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ АРХІТЕКТУРИ

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Освітня програма – Архітектура та містобудування

Спеціальність – 191 Архітектура та містобудування

Галузь знань – 19 Архітектура та будівництво

Кропивницький – 2023

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Історія світової архітектури
Факультет	Архітектури та будівництва
Назва кафедри	Будівництва, архітектури та дизайну
Викладач	ХЕСІН Вадим Олександрович ; академік Української Академії архітектури, дійсний член ICOMOS – Міжнародної Ради з питань пам'яток і визначних місць, член Правління Національної Спілки архітекторів України, член Асоціації експертів будівельної галузі, атестований архітектор, атестований експерт вищої категорії; старший викладач кафедри будівництва, архітектури та дизайну ХДАЕУ – <u>лекційний курс</u> . ВІГАНД Анастасія Сергіївна ; асистент кафедри будівництва, архітектури та дизайну ХДАЕУ – <u>практика</u> .
Контактна інформація	Хесін В. О. – моб. Тел. 095 579 4351, Email: kaf_bud@ksaeu.kherson.ua Віганд А. С. – моб. Тел. 050 149 4736, Email: vihand_a@ksaeu.kherson.ua
Графік консультацій	Консультації online: Viber +380 95 579 4351
Програма дисципліни	<p style="text-align: center;">Історія світової архітектури 2-й курс. 3-й семестр навчання.</p> <p>Змістова частина 1. Архітектура Стародавнього Світу та античності.</p> <p>Лекція 1. Вступна лекція. Походження і функції мистецтва. Виникнення будівельної діяльності. Лекція 2. Мистецька та будівельна діяльність в кам'яному віці. Найдавніші типи будівель і споруд. Лекція 3. Архітектура, мистецтво і культура Стародавнього Єгипту. Лекція 4. Архітектура та мистецтво народів Межиріччя та Стародавнього Ірану. Лекція 5. Архітектура та містобудування Стародавньої Греції гомерівського періоду. Лекція 6. Архітектура та містобудування Стародавньої Греції періоду архаїки. Лекція 7. Архітектура та містобудування Стародавньої Греції класичного періоду. Лекція 8. Архітектура та містобудування Стародавньої Греції періоду еллінізму. Лекція 9. Архітектура та містобудування Стародавнього Риму періоду Римської Республіки. Лекція 10. Архітектура та містобудування Стародавнього Риму епохи Імперії. Лекція 11. Культура, естетика та філософія мистецтва, архітектура та містобудування Візантії. Лекція 12. Архітектура країн Закавказзя, Балкан та східних слов'ян. Лекція 13. Архітектура країн Близького Сходу та Середньої Азії. Лекція 14. Архітектура Індії, Китаю, Японії, Кореї, інших країн Великої Азії.</p> <p style="text-align: center;">2-й курс. 4 семестр навчання.</p> <p>Змістова частина 2. Архітектура середньовіччя та нового часу.</p> <p>Лекція 15. Архітектура та містобудування романського періоду. Лекція 16. Архітектура та містобудування періоду готики. Лекція 17. Архітектура раннього, високого та пізнього Відродження в Західній Європі.</p>

	<p>Лекція 18. Архітектура та містобудування бароко. Просторовий ансамбль та формування площ в італійських містах.</p> <p>Лекція 19. Архітектура класицизму. Морфологічні відмінності бароко і класицизму.</p> <p>Лекція 20. Класицизм в архітектурі країн Європи та у США.</p> <p>Лекція 21. Архітектура та містобудування Франції у XVII ст. та у період Абсолютизму.</p> <p>Лекція 22. Архітектура Великої Британії.</p> <p>Лекція 23. Архітектура Іспанії та Португалії XIII – XVII ст.</p> <p>Лекція 24. Архітектура Німеччини та країн Східної Європи XIV – XVII ст.</p> <p>Лекція 25. Розвиток архітектури на території України у XIV – XVIII ст.</p> <p>Лекція 26. Архітектура стилю ампір у країнах Європи, на території України та російської імперії.</p> <p>Змістовна частина 3. Архітектура новітнього часу.</p> <p>Лекція 27. Еволюція стилів в архітектурі XIX ст.</p> <p>Лекція 28. Витоки та особливості стилю Ар-Нуво. Творчість архітектора Антоніо Гауді.</p> <p>Лекція 29. Еклектика в архітектурі Європи та України у 1830 – 1910 рр.</p> <p>Лекція 30. Архітектура модерну в Європі та в Україні.</p> <p>Лекція 31. Український архітектурний модерн кінця XIX – першої чверті XX ст.</p> <p>Змістовна частина 4. Архітектура XX століття.</p> <p>Лекція 32. Архітектурний авангард першої третини XX ст. Архітектура конструктивізму.</p> <p>Лекція 33. Міфи та утопії архітектури XX ст. Архітектура «сучасного стилю» та Афінська хартія. Творчість архітектора Ле Корбюзьє.</p> <p>Лекція 34. Модернізм XX ст. Архітектурна школа Баухаус (Німеччина). Творчість архітектора Вальтера Гропіуса. Творчість архітектора Міса Ван дер Роє (Німеччина).</p> <p>Лекція 35. Огранічна архітектура Франка Ллойда Райта (США). Творчість архітектора Алвара Аалто (Фінляндія).</p> <p>Лекція 36. Бруталізм – тренд у модернізмі XX ст. Архітектори XX ст.: Оскар Німейєр, Річард Нейтра, Пьер Луїджи Нерві, Кендзо Танге та Тадео Андо.</p> <p>Лекція 37. Архітектура постмодернізму кін. XX – поч. XXI ст. Принципи подвійного кодування.</p> <p>Лекція 38. Структуралізм та деконструктивізм в архітектурі XX ст. Річард Мейєр та Френк Гері</p> <p>Лекція 39. Нові парадигми та сучасні тенденції світової архітектури.</p> <p>Лекція 40. Медійна архітектура кін. XX – поч. XXI ст. Пам'ятки архітектури в сучасному місті.</p>
Мова викладання	Українська

1. Анотація курсу

Анотація курсу	Дисципліна спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань в сфері розуміння основних етапів розвитку архітектури народів світу, закономірностей розвитку функції і форми, соціальної ролі архітектури як основи матеріальної і духовної культури суспільства.
-----------------------	---

Інформаційний пакет дисципліни	Силабус та робоча програма початкової дисципліни, конспект лекцій, методичні рекомендації щодо самостійного вивчення курсу.
---------------------------------------	---

2. Мета та завдання курсу

Мета та завдання вивчення дисципліни	<p>Метою дисципліни є вивчення основних етапів розвитку архітектури народів світу відповідно до зміни суспільно-економічних формацій, а також навчання студентів розумінню закономірностей розвитку функції і форми, соціальної ролі архітектури як засобів матеріальної і духовної організації життя суспільства.</p> <p>Завданнями дисципліни є: навчити здобувачів вищої освіти розуміти вплив соціально-політичної і ідеологічної ситуації, що панує в певній економічній формації на розвиток мистецтва і архітектури; надати здобувачам вищої освіти відомостей про розвиток будівельної техніки і конструктивних рішень, а також особливостей архітектурно-планувальних і містобудівних прийомів основних архітектурних пам'яток та їх комплексів, поселень, міст; опанування здобувачами вищої освіти професійної термінології.</p>
---	---

3. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу

Загальні	ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
Спеціальні (фахові)	<p>СК01. Усвідомлення соціально-економічних і культурних аспектів архітектури та містобудування.</p> <p>СК03. Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні України та зарубіжних країн.</p> <p>СК07. Усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування художнього образу і стилю в процесі проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.</p>

Програмні результати навчання (ПРН)

Програмні результати навчання (ПРН)	<p>ПР03. Застосовувати теорії та методи фізико-математичних, природничих, технічних та гуманітарних наук для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.</p> <p>ПР05. Застосовувати основні теорії проектування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів, сучасні методи і технології, міжнародний і вітчизняний досвід для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.</p> <p>ПР16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонуваніх рішень у сфері містобудування та архітектури.</p>
--	--

4. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2023/2024
Семестр	3, 4
Курс	2-й
Обов'язкова компонента/вибіркова	Обов'язкова компонента (ОК 14)

компонента	
Пререквізити	«Загальна композиція», «Вступ до фаху та академічне письмо», «Основи проектування».
Постреквізити	«Архітектурне проектування», «Архітектурне проектування за напрямом» «Практична методика проектування», «Дизайн архітектурного середовища», «Основи містобудування», «Кваліфікаційна робота та атестація здобувачів вищої освіти».

5. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	6,0/180 годин
Лекції	80 годин
Практичні / Семінарські	10 годин
Лабораторні	0 годин
Самостійна робота	90 годин
Форма підсумкового контролю	Залік, іспит

6. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; OS: Windows, Android, iOS; Програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint; Zoom, AutoCAD, Archicad; Система електронного навчання Moodle
Обладнання	Ноутбук, персональний комп'ютер з підключенням до Інтернет, інше обладнання для комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи: альбомів із замальовками та анотаціями пам'яток архітектури (поточний, рубіжний, підсумковий контроль).

7. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти мають дотримуватися принципів академічної доброчесності, а саме: недопущення академічного плагіату при виконанні робіт, фальсифікації та фабрикації. Не допускається списування під час поточного, рубіжного та підсумкового видів контролю. Здобувачі вищої освіти мають дотримуватися правил внутрішнього розпорядку університету та етичних норм поведінки, відвідувати навчальні заняття згідно із розкладом.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Роботи, які здобувачі здають із порушенням термінів без наявності поважних причин, оцінюються викладачем на нижчу оцінку (-20 % від оцінки).
Політика щодо відвідування	Здобувачі вищої освіти мають обов'язково відвідувати заняття та не запізнюватись. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час. При навчанні дотримуватись правил техніки безпеки.
Політика щодо виконання	Здобувачі повинні готуватися до практичних та лабораторних занять, виконувати самостійну роботу, використовуючи конспект лекційних занять, методичні рекомендації та рекомендовану літературу. Також

завдань	бажаним є використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання для різнобічного вивчення тем дисципліни.
Академічна доброчесність	Виконані роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням. Будь-яке списування або плагіат анулює зароблені бали. При проходженні підсумкового контролю, виконанні контрольних робіт забороняється використовувати друковані й електронні джерела інформації. Також під час написання контрольних, тестових робіт та іспиту категорично заборонено списування.

8. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб.	пр.	СР	
2-й курс. 3-й семестр навчання.							
Змістова частина 1. Архітектура Стародавнього Світу та античності.							
1	Лекція 1	Вступна лекція. Походження і функції мистецтва. Виникнення будівельної діяльності.	2	-	-	2	4
2	Лекція 2	Мистецька та будівельна діяльність в кам'яному віці. Найдавніші типи будівель і споруд.	2	-	-	2	4
3	Лекція 3	Архітектура, мистецтво і культура Стародавнього Єгипту.	2	-	-	2	4
4	Лекція 4	Архітектура та мистецтво народів Межиріччя та Стародавнього Ірану.	2	-	-	2	4
5	Лекція 5	Архітектура та містобудування Стародавньої Греції гомерівського періоду.	2	-	-	2	4
6	Лекція 6	Архітектура та містобудування Стародавньої Греції періоду архаїки.	2	-	-	2	4
7	Лекція 7	Архітектура та містобудування Стародавньої Греції класичного періоду.	2	-	-	2	4
8	Лекція 8	Архітектура та містобудування Стародавньої Греції періоду еллінізму.	2	-	-	2	4
9	Лекція 9	Архітектура та містобудування Стародавнього Риму періоду Римської Республіки.	2	-	-	2	4
10	Лекція 10	Архітектура та містобудування Стародавнього Риму епохи Імперії.	2	-	-	2	4
	ПК ЗЧ 1-1	Підсумкова графічна контрольна робота № 1					5
11	Лекція 11	Культура, естетика та філософія мистецтва, архітектура та містобудування Візантії.	2	-	-	2	2
12	Лекція 12	Архітектура країн Закавказзя, Балкан та східних слов'ян.	2	-	-	2	2
13	Лекція 13	Архітектура країн Близького Сходу та Середньої Азії.	2			2	2
14	Лекція 14	Архітектура Індії, Китаю, Японії, Кореї, інших країн Великої Азії.	2			2	2
	ПК ЗЧ 1-2	Підсумкова графічна контрольна робота № 2					7
		Всього за змістовну частину 1	28	-	-	28	60
		Залік	-	-	-	-	40
		Сума	28	-	-	28	100

2-й курс. 4 семестр навчання.

Змістовна частина 2. Архітектура середньовіччя та нового часу.

1	Лекція 15	Архітектура та містобудування романського періоду.	2	-	-	3	2
2	Лекція 16	Архітектура та містобудування періоду готики.	2	-	-	3	2
3	Лекція 17	Архітектура раннього, високого та пізнього Відродження в Західній Європі.	2	-	-	3	2
4	Лекція 18	Архітектура та містобудування бароко. Просторовий ансамбль та формування площ в італійських містах.	2	-	-	3	2
5	Лекція 19	Архітектура класицизму. Морфологічні відмінності бароко і класицизму.	2	-	-	3	2
6	Лекція 20	Класицизм в архітектурі країн Європи та у США.	2	-	-	3	1
7	Лекція 21	Архітектура та містобудування Франції у XVII ст. та у період Абсолютизму.	2	-	-	3	1
8	Лекція 22	Архітектура Великої Британії.	2	-	-	3	1
9	Лекція 23	Архітектура Іспанії та Португалії XIII – XVII ст.	2	-	-	3	1
10	Лекція 24	Архітектура Німеччини та країн Східної Європи XIV – XVII ст.	2	-	-	3	1
11	Лекція 25	Розвиток архітектури на території України у XIV – XVIII ст.	2	-	-	2	1
12	Лекція 26	Архітектура стилю ампір у країнах Європи, на території України та російської імперії.	2	-	-	2	1
	ПК ЗЧ 2	Підсумкова графічна контрольна робота № 3				-	5
		Всього за змістовну частину 2	24	-	-	34	22

Змістовна частина 3. Архітектура новітнього часу.

13	Лекція 27	Еволюція стилів в архітектурі XIX ст.	2	-	2	2	2
	Лекція 28	Витоки та особливості стилю Ар-Нуво. Творчість архітектора Антоніо Гауді.	2	-	2	2	2
14	Лекція 29	Еклектика в архітектурі Європі та України у 1830 – 1910 рр.	2	-	2	2	2
	Лекція 30	Архітектура модерну в Європі та в Україні.	2	-	2	2	2
	Лекція 31	Український архітектурний модерн кінця XIX – першої чверті XX ст.	2	-	2	2	2
	ПК ЗЧ 3	Підсумкова графічна контрольна робота № 4					5
		Всього за змістовну частину 3	10	-	10	10	15

Змістовна частина 4. Архітектура XX століття.

15	Лекція 32	Архітектурний авангард першої третини XX ст. Архітектура конструктивізму.	2	-	-	2	2
	Лекція 33	Міфи та утопії архітектури XX ст. Архітектура «сучасного стилю» та Афінська хартія. Творчість архітектора Ле Корбюзьє.	2	-	-	2	2

	Лекція 34	Модернізм ХХ ст. Архітектурна школа Баухаус (Німеччина). Творчість архітектора Вальтера Гропіуса. Творчість архітектора Міса Ван дер Роє (Німеччина).	2	-	-	2	2
	Лекція 35	Огранічна архітектура Франка Ллойда Райта (США). Творчість архітектора Алвара Аалто (Фінляндія).	2	-	-	2	2
	Лекція 36	Бруталізм – тренд у модернізмі ХХ ст. Архітектори ХХ ст.: Оскар Німейер, Річард Нейтра, Пьер Луїджи Нерві, Кендзо Танге та Тадео Андо.	2	-	-	2	2
16	Лекція 37	Архітектура постмодернізму кін. ХХ – поч. ХХІ ст. Принципи подвійного кодування.	2	-	-	2	2
	Лекція 38	Структуралізм та деконструктивізм в архітектурі ХХ ст. Річард Мейер та Френк Гері	2	-	-	2	2
	Лекція 39	Нові парадигми та сучасні тенденції світової архітектури.	2	-	-	2	2
	Лекція 40	Медійна архітектура кін. ХХ – поч. ХХІ ст. Пам'ятки архітектури в сучасному місті.	2	-	-	2	2
	ПК ЗЧ 4	Підсумкова графічна контрольна робота № 4					5
		Всього за змістовну частину 4	18	-	-	18	23
		Сума	80	-	10	90	60
		Екзамен	-	-	-	-	40
		Разом	80	-	10	90	100

8. Форми і методи навчання

Лекція	Словесні методи навчання: пояснення (інформаційне, інструктивно-практичне, пояснювальне, система зображально-виражальних засобів. Словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу. Наочні методи навчання, ілюстрування.
Практичні /Семінарські	Словесні методи: пояснення, навчальна дискусія. Практичні методи: вправи, анотації, порівняльний аналіз, рисунки, малюнки, замальовки. Наочні методи: ілюстрування, демонстрування.
Самостійна робота	Альбоми замальовок пам'яток архітектури з анотаціями

9. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль	
<p>Методи навчання, як свідомі систематичні й послідовні дії, включають проведення: лекцій із застосуванням презентацій. Здобувачі вищої освіти мають доступ до електронного варіанту лекцій у веб-середовищі та, за необхідності, використовувати їх під час підготовки до практичних занять, підсумкового контролю знань; практичних занять з використанням сучасних методик; самостійної роботи з рекомендованими підручниками наукової бібліотеки університету, спеціальним довідковим і інформаційним матеріалом кафедри; індивідуальної роботи зі здобувачами з питань більш глибокого вивчення окремих тем і напрямків навчальної програми, виконання самостійної роботи.</p> <p>Методи які використовуються при вивченні дисципліни поділяються на: а) методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності</p>	

(пояснення, розповідь, лекція, бесіда, робота з підручником; ілюстрування, практичні роботи); б) методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, кейсові ситуації).

Підсумковий контроль за змістовою частиною

Відповідно до специфіки фахової підготовки студентів перевага віддається усному опитуванню студентів (презентація, доповідь), графічним та письмовим формам контролю (контрольна робота, альбоми графічних робіт з анотаціями).

Підсумковий контроль

Форма проведення заліку та іспиту – усна або письмова. Види запитань з відкритими відповідями. Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за поточну успішність (не більше 60 балів) та залік, та іспит (не більше 40 балів).

Розподіл балів з дисципліни

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)																														
Змістовні частини 2, 3, 4																														
Л15	Л16	Л17	Л18	Л19	Л20	Л21	Л22	Л23	Л24	Л25	Л26	ПК ЗЧ 2	Л27	Л28	Л29	Л30	Л31	ПК ЗЧ 3	Л32	Л33	Л34	Л35	Л36	Л37	Л38	Л39	Л40	ПК ЗЧ 4	Іспит	Підсумкова оцінка (іспит)
2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	5	2	2	2	2	2	5	2	2	2	2	2	2	2	2	2	5	40	100

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)																
Змістова частина 1																
Л1	Л2	Л2	Л4	Л5	Л6	Л7	Л8	Л8	Л10	ПК ЗЧ1-1	Л11	Л12	Л13	Л14	ПК ЗЧ1-2	Підсумкова оцінка (залік)
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	2	2	2	2	7	100

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C	Задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	Не зараховано, з можливістю повторного складання
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	Не зараховано, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аалтонен, Гейнор. Історія архітектури : найвідоміші споруди всіх часів / Гейнор Аалтонен; [голов. ред. І. В. Масляк ; пер. з англ. М. Кошкіна]. — Х. : Фактор, 2012. — 255, [1] с. : кольор. іл. — Бібліогр.: с. 252. — Алф. покажч.: с. 253–255. 2. Архітектура будівель і споруд. Теоретичні основи : навч. посіб. / [Л. М. Ковальський та ін.]; за заг. ред. Л. М. Ковальського ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. — Київ : КНУБА, 2014. — 91 с. : іл., табл. — Бібліогр.: с. 89-91. 4. Архітектурна спадщина України : щорічник / НДІ теорії та історії архітектури і містобудування ; за ред. В. Тимофієнка. — К., 2002. 5. Архітектурна спадщина Ужгорода : [альбом-каталог / уклад., передм. П. Сарваш ; упоряд., дизайн, худож.-техн. ред. О. Гаркуша ; фот. В. Сібуков]. — Ужгород : Вид-во О. Гаркуші, 2018. — 354, [1] с. : фот. 6. Вечерський, Віктор Васильович. Українська дерев'яна архітектура = Ukrainian Wooden Architecture : [фотоальбом] / В. Вечерський. — Київ : Балтія-Друк, 2017. — [31] арк. : фотоіл. 7. Вечерський, Віктор Васильович. Українська дерев'яна архітектура / В. Вечерський. — К. : Балтія-Друк, 2013. — 119 с. : іл. — Бібліогр.: с.119. 8. Вечерський, В. В. Втрачені об'єкти архітектурної спадщини України / НДІ теорії та історії архіт. й містобудування, Гол. упр. містобудування і архіт. Київ. міськдержадмін. — К., 2002. — 591, [1] с. : іл., табл. — Бібліогр.: с. 551-570. 9. Віроцький, Володимир Денисович. Історія архітектури і будівництва України : навч. посіб. для студентів спеціальності 7.06010101 "Промислове та цивільне будівництво" / В. Д. Віроцький, Г. В. Гетун ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. — Київ : КНУБА, 2016. — 132 с. : іл. — Бібліогр.: с. 131. 10. Вітченко, Денис Миколайович. Патерни української самобутності в спадщині Харківської архітектурної школи першої третини ХХ ст.: джерела й особливості реабілітації : автореф. дис. ... канд. архітектури : 18.00.01 / Вітченко Денис Миколайович ; М-во освіти і науки України, Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. — Харків, 2019. — 25 с., вкл. обкл. — Бібліогр.: с. 19-21. 11. Габрель, М. М. Просторовий потенціал в архітектурно-урбаністичному проектуванні : навч. посіб. / М. М. Габрель, Г. М. Юрчишин ; М-во освіти і науки України, Івано-Франків. нац. техн. ун-т нафти і газу, Каф. архітектур. проектування. — Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. — 314 с. : іл. — Бібліогр.: с. 289–298. 12. Гнідець, Ростислав. Традиція і новаторство архітектури українських церков як феномен її національної ідентичності / Ростислав Гнідець // Народознавчі зошити. — 2016. — № 6. — С. 1313-1319. 13. Головка, Тарас. Мистецькі профілі крізь призму сучасника. Чим дивували світ українські знавці архітектури / Тарас Головка // Культура і життя. — 2019. — берез. (№ 9/13). — С. 14-15. 14. Гудченко, Зоя. Архітектурне обличчя українського села за сучасних умов / Зоя Гудченко // Народна творчість та етнографія. — 2010. — № 6. — С. 56-62. 15. Дослідження, збереження, відтворення та популяризація культурної спадщини : наук. зб. Закарпат. музею нар. архітектури та побуту / М-во культури України, Упр. культури Закарпат. ОДА, Закарпат. музей нар. архіт. та побуту, Повітова Рада Сату Марє, Повітовий музей Сату Марє ; [редкол.: Андял Г. В. та ін. ; упоряд. Андял Г. В., Коцан В. В.] ;
---------------------------	--

- пер. з румун. Т. Дацьо]. — Ужгород : Вид-во О. Гаркуші, 2014-. — (Програма прикордонного співробітництва ЄСП Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна - Програма фінансована з фондів Європейського Союзу).
16. Дубинський, Володимир Петрович. Теорія та критика сучасної архітектури (кінець XIX-XX – початок XXI сторіч) : навч. посіб. для студ. архітектур. спец. вищ. навч. закл. / В. П. Дубинський, М. Л. Мухортов ; М-во освіти і науки України, Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. — Х. : ХНУМГ, 2013. — 344 с. : кольор. іл. — Бібліогр.: с. 342–344. — Показч.: с. 327–341.
17. Жовква, Ольга Іванівна. Архітектура православних духовних навчальних закладів України / Ольга Жовква ; під наук. керівництвом і за заг. ред. В. І. Єжова ; Укр. акад. архіт., Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт., Архітектур. ф-т. — Чернівці : Друк Арт, 2009. — 189, [2] с. : іл., табл. — Бібліогр.: с. 182–190.
18. Історико-культурні заповідники : плани орг. територій (Київ, Канів, Батурин) / за ред. В. Вечерського ; М-во культури України, НДІ пам'яткоохоронних дослідж. — Київ : Павленко, 2014. — 253 с. : іл., табл., [12] арк. мап. — Бібліогр. наприкінці розд.
19. Історико-культурні заповідники : плани організації територій / [В. В. Вечерський та ін.] ; за ред. В. Вечерського ; М-во культури України, НДІ пам'яткоохорон. дослідж. — К. : Фенікс, 2011. — 188 с. : іл., табл., [35] арк. іл., портр. — Бібліогр. наприкінці розд. та у підрядк. прим.
20. Колосок, Богдан Віталійович. Луцьк – пам'ятка архітектури та містобудування : іст.-архітектур. нарис / Богдан Колосок. — Луцьк : Твердиня, 2012. — 121 с. : іл., табл., [8] арк. фотоіл. — Бібліогр. в прим.: с. 96-97.
21. Куцевич, В. В. Історизм у сучасній архітектурі України / В. В. Куцевич // Будівництво України. - 2016. - № 2. - С. 2-6.
22. Куцевич, В. В. Сучасні напрямки формування архітектурної типології цивільних будинків і споруд в Україні / В. В. Куцевич // Будівництво України. — 2012. — № 4. — С. 17-24.
23. Маричевська, О. Будинок Полтавського земства як відправна точка українського архітектурного модерну / О. Маричевська // Образотворче мистецтво. — 2014. — № 2. — С. 26-29.
24. Міждисциплінарні методи в дослідженні та реставрації пам'яток архітектури і творів мистецтва / [М. Бевз та ін.] ; колект. монографія під ред. М. Бевза ; Нац. ун-т "Львів. політехніка", Ін-т архітектури, катедра архітектури та реставрації (Львів), Ін-т Високого Тиску Польської АН (Варшава). — Львів [та ін.] : Растр-7, 2018. — 135 с. : іл. — Бібліогр. наприкінці ст. та у підрядк. прим.
25. Мокроусова, Олена Георгіївна. Культурна спадщина Києва в контексті історії архітектурних конкурсів XIX – початку XX століття : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 26.00.05 / Мокроусова Олена Георгіївна ; НАН України, Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури, Центр пам'яткознавства. — Київ, 2014. — 22 с. — Бібліогр.: с. 17–19.
27. Національний архітектурно-історичний заповідник "Чернігів стародавній". 50 років діяльності / [І. Бугера та ін. ; фот.: В. Кошмал, М. Турчин, С. Черняков] ; Нац. архітектур.-іст. заповідник "Чернігів стародавній". — Чернігів : Десна Поліграф, 2017. — 239 с.
28. Орленко, Микола Іванович. Проблеми та методи реставрації пам'яток архітектури України (XI – поч. XX ст.) / Микола Орленко ; [під ред. М. М. Дьоміна]. — Київ : Фенікс, 2018. — 335 с. : іл., табл. — Бібліогр.: с. 292-303.
29. Плоский, Віталій Олексійович. Архітектура будівель та споруд : [підруч. для студентів вищ. навч. закл.] / В. О.

- Плоский, Г. В. Гетун, В. Д. Віроцький ; під заг. ред. Г. В. Гетун. — Кам'янець-Подільський : Рута, [201-]-. Кн. 3 : Історія архітектури і будівництва, 2016. — 814 с. : іл., портр. — Бібліогр.: с. 807–808.
30. Прибега, Леонід Володимирович. Охорона та реставрація об'єктів архітектурно-містобудівної спадщини України : методол. аспект / Леонід Прибега ; Центр пам'яткознавства НАН України і Укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури, Нац. акад.образотв. мистец. і архіт. — К. : Мистецтво, 2009. — 300, [3] с. : іл., мапи, портр. — Бібліогр. наприкінці розд.
31. Таранушенко, Стефан Андрійович. Пам'ятки архітектури Київської губернії : [фотоальбом] / Стефан Таранушенко ; [передм. А. Парамонов] ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. — Х. : Харк. приват. музей міської садиби, 2011. — 199 с. : іл. — (Україна першої третини ХХ ст. у фотографіях Стефана Таранушенка).
32. Українське мистецтво та архітектура кінця ХІХ – початку ХХ ст. / [Білецький П.О., Горбачов Д.О., Димшиць Е.О. та ін. ; НАН України. Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського ; Відп. ред. Н. Ю. Асеева]. — К. : Наук. думка, 2000. — 236, [2] с. : іл., фот. — Авт. зазнач. на звороті тит. арк. — Бібліогр.: с. 218-235.
33. Чень, Леся Ярославівна. Основи наукових досліджень у реставрації пам'яток архітектури: навч. посіб. / Л. Я. Чень ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львів. політехніка". — 2-ге вид., випр. і допов. — Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. — 150 с. : іл., табл. - Бібліогр. наприкінці тем.
34. Чепелик, Віктор Васильович. Бесіди про українську архітектуру / В. В. Чепелик ; за заг. ред. А. О. Пучкова ; [Ін-т проблем сучас. мистецтва]. — К. : Фенікс, 2013. — 223 с. : іл., портр. — Бібліогр.: с. 216–221 та у підрядк. прим.
35. Чепелик, В. В. Український архітектурний модерн / В. В. Чепелик ; [Упоряд. З. В. Мойсєнко-Чепелик] ; Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури та ін. — [К.], 2000. — 377 с. : іл., [6] арк. іл. — Бібліогр.: с. 335-349.
36. Черкес, Богдан Степанович. Архітектура сучасності : остання третина ХХ – початок ХХІ століть : навч. посіб. / Б. С. Черкес, С. М. Лінда ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львів. політехніка". — Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2010. — 380 с. : кольор. іл. — Алф. покажч.: с. 370–380.
37. Шедеври архітектури України / [авт.-упоряд. Л. В. Прибега (Лучанський) ; фот. А. Л. Прибега ; пер. англ. К. Калиновської]. — Київ : Мистецтво, 2017. — 223 с. : фотоіл. — Бібліогр.: с. 218-219 та у підрядк. прим.
38. Архітектура: Короткий словник-довідник / За заг. ред.: А.П. Мардер / ДНДІТІАМ. Київ: Будівельник, 1995. 335 с.
38. Пучков А.А. Поэтика античной архитектуры. Київ: Феникс, 2008. 992 с.
39. Всеобщая история архитектуры в 12-ти томах. Том 5 : Архитектура Западной Европы XV—XVI веков.
40. Эпоха Возрождения / Под редакцией В. Ф. Маркузона (ответственный редактор), А. Г. Габричевского, А. И. Каплуна, П. Н. Максимова, Г. А. Саркисиана, А. Г. Чинякова. — 1967. — 659 с., ил.
41. Всеобщая история архитектуры в 12-ти томах. Архитектура стран средиземноморья, Африки, Азии XIX вв. т.8. М.: изд-во литературы по строительству. 1969 Киев: КиевНИИТИ, 1988. — 296 с.
42. Буряк О. Історичні віхи становлення та розвитку Харківської архітектурної школи / О. Буряк, Н. Хороян, Т. Куценко. // «Новий колегіум», ХНУРЕ. — 2020. — №2. — С. 111-116.

Додаткова льтература	<ol style="list-style-type: none"> 1. ІСТОРИЯ АРХИТЕКТУРИ. Гейнор Аалтонен. Vivat. 2012 2. ЮЛІАН ЧАПЛІНСЬКИЙ Зрозуміти архітектуру. Віхола. 2022. 3. ПІНЗЕЛЬ. ФАНТАЗІЯ НА ТЕМУ БІОГРАФІЇ. І. Пустиннікова. Фоліо. 2023 4. TREASURES OF UKRAINE : A NATION'S CULTURAL HERITAGE. Andriy Puchkov, Diana Klochko & more. Thames and Hudson. 20? 5. ARCHITECTURE. THE DEFINITIVE VISUAL HISTORY. DK. Dorling Kindersley. 20? 6. LOUIS I. KAHN. Joseph Rosa. Taschen. 20? 7. THE CLASSICAL LANGUAGE OF ARCHITECTURE. John Summerson. Thames and Hudson.20? 8. MODERN ARCHITECTURE. A CRITICAL HISTORY. Kenneth Frampton. Thames and Hudson. 20? 9. ISLAMIC ART AND ARCHITECTURE. Robert Hillenbrand. Thames and Hudson. 20? 10. PIRANESI DRAWINGS. Sarah Vowles. Thames and Hudson. 20? 11. ARCHITECTURE. THE WHOLE STORY. Thames and Hudson. 20? 12. THE ICONIC BRITISH HOUSE. MODERN ARCHITECTURAL MASTERWORKS SINCE 1900. Dominic Bradbury. Thames and Hudson. 20? 13. ART OF THE MIDDLE AGES. Janetta Rebold Benton. Thames and Hudson. 20? 14. THE MOST BEAUTIFUL VILLAGES OF ENGLAND. James Bentley. Thames and Hudson. 20? 15. THE ICONIC AMERICAN HOUSE . ARCHITECTURAL MASTERWORKS SINCE 1900. Dominic Bradbury. Thames and Hudson. 20? 16. F.L. WRIGHT. Брюс Брукс Пфайффер. Taschen. 2015. 17. CALATRAVA. Філіп Джодідіо. Taschen. 2016. 18. MODERN ARCHITECTURE A-Z. Катя Гейзі, Пітер Госсел, Кара Мулліо. Taschen. 2016.
Інформаційні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/Portal/natural/dprmu/201019/21Demin.pdf 2. Александрович В. С. Архітектура містобудування: веб-сайт. URL: www.dut.edu.ua 3. Національна парламентська бібліотека України: веб-сайт. URL: www.elib.nplu.org 4. Пальм Н. Д. Історія Української культури: навч. посіб.: веб-сайт. URL: www.dut.edu.ua 5. Бібліотека КНУБА. Архітектура: веб-сайт. URL: www.library.knuba.edu.ua 6. Архітектура та містобудування: навч. посіб.: веб-сайт. URL: www.shag.com.ua 7. Кодін В. О. Архітектура та містобудування Західної Європи і Візантії III -XV століть: вебсайт. URL: www.eprints.kname.edu.ua 8. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.portal.rada.gov.ua